

KODE ETIKOA

Idatzi duena:	Aitziber Erkiaga
Balidatu duena:	Nerea Ortiz eta María José Sanz
Onetsi duena:	Zuzendaritza Junta/Zuzendaritza Batzordea

ALDAKETEN KONTROLA¹

Edizioa	Aldatutako atalak	Aldaketaren deskribapena	Data
1.0 berts.	Jatorrizko dokumentua	Jatorrizko dokumentua	31/03/2023

¹ Inprimatutako edo deskargatutako bertsioak ez daude kontrolatuta, eta eguneratu gabe egon daitezke.

EDUKIA

1. KODE ETIKOAREN HELBURUA	3
2. APLIKAZIO-EREMU SUBJEKTIBOA.....	3
3. PRINTZIPIOAK ETA BALIOAK.....	4
4. JOKABIDE PROFESIONALARI BURUZKO ARAU OROKORRAK.....	5
5. COMPLIANCE BATZORDEA ETA SALAKETA-KANALA	7
6. INDARREAN JARTZEA ETA INDARRALDIA	8

1. KODE ETIKOAREN HELBURUA

Kode etiko honen (aurrerantzean, “**Kode Etikoa**”) helburua da BASQUE CENTRE FOR CLIMATE CHANGE - KLIMA-ALDAKETA IKERGAI (aurrerantzean, “**BC3**”) erakundearen jokabideari dagokionez bete beharreko printzipioak eta jokabideak zehaztea, etikan oinarritutako kultura inplementatuko eta sendotuko dela bermatzeko, bai eta ustelkeriaren arloko jarduketak aurreikusteko ere, Suspertze, Eraldatze eta Erresilientzia Planean (aurrerantzean, “**PRTR**”) aurreikusitakoarekin bat.

Kode Etikoaren helburua ez da BC3ren ohiko jardueran gerta daitezkeen balizko kasu guztiak jasotzea edo arautzea, baizik eta BC3 osatzen duten Profesionalentzat gida moduko irizpide argi batzuk ezartzea eta, hala badagokio, haien jardun profesionalean sor daitezkeen zalantzak argitzea. Ildo horretan, printzipio eta jarraibide komun batzuk ezartzen ditu jokabideari begira. Hain zuzen ere, printzipio eta jarraibide horietan oinarrituko dira gainerako barne-politikak eta -prozedurak, eta haiekin bat etorritz interpretatu beharko dira beti.

Kode Etikoa aplikatzeak ez ditu inola ere indarreko lege-xedapenak urratuko; beraz, halako urraketarik antzemanaz gero, Kode Etikoaren edukiak xedapen horietara egokitu beharko dira.

Kode Etikoan xedatutakoa ez betetzeak diziplina-zehapenak eragin ahal izango ditu lan-legeriaren arabera, bai eta aplikatzekoak izan daitezkeen beste zehapen batzuk ere.

2. APLIKAZIO-EREMU SUBJEKTIBOA

Kode Etiko hau BC3 osatzen duten guztiei aplikatuko zaie, edozein direla ere haien kontratu-modalitatea eta posizio hierarkiko edo funtzionala; bereziki, Zuzendaritza Batzordeko kideei, zuzendariari, kudeatzaileari eta linearen eta/edo taldearen koordinatzaileei (aurrerantzean, “**Profesionala**” deituko zaie, erreferentzia indibidualki egitean, eta “**Profesionalak**”, erreferentzia guztiei egitean). Profesional guztiek une oro izan beharko dituzte kontuan Kode Etiko honen xedapenak, eta horietara moldatu beharko dute.

Profesionalek nahitaez bete beharko dute Kode Etiko honetan xedatutakoa, bertan jasotako balioak eta printzipioak errespetatuz, eta bertan ezarritako jarraibideekin bat datorren jokabidea izan beharko dute.

Hala, Profesionalek –bereziki, beren kargura beste Profesional batzuk dituztenek– Kode Etikoan xedatutakoa bete beharko dute, eta betetzen dela zaindu beharko; eta, nolana ere, bertan ezarritakoarekin bat datozen jarduketak, jarduerak eta ekintzak sustatu beharko dituzte.

Kode Etiko hau aplikatzekoa izango da BC3k kontrataturiko enpresa eta profesionali, betiere kontratatutako jarduera bere jardunerako sentikorra edo garrantzitsua bada.

3. PRINTZIPIOAK ETA BALIOAK

Etika eta integritatea

BC3n integritatea, etika eta gardentasuna aldeztuz jarduten dugu, gizartearen garapenarekin eta aurrerapenarekin konprometituta, eta indarrean dagoen legeria zorrozki betez.

Ildo horretan, erantzukizunez eta gardentasunez erabiltzen ditugu ikerketak garatzeko gure esku jarritako funts publiko eta pribatuak, betiere gure printzipio eta balioekin bat etorritik eta indarrean dagoen legeria zorrozki betez.

Era berean, BC3n batzorde etiko bat daukagu, gizakien edo animalien parte-hartzearekin egindako ikerketa guztien protokoloen berrikuspen etikoak egiten dituen.

Bikaintasuna

BC3k bikaintasuneko ikerketa sustatzen du. Kalitate oneneko emaitzak sortu eta zabaltzeko asmoz, ideiei, ikerketa-metodoei, datuei eta emaitzei buruzko eztabaida irekia sustatzen dugu, bai eta BC3 osatzen duten lerroen arteko eta kanpoko erakundeekiko diziplinarteko lankidetzaren ere, diziplina anitzeko emaitzak ekarriko dituzten sinergiak eta aliantzak lortzeko.

Ezagutza zabaltzea

BC3 guztiz konprometituta dago ezagutza zabaltzeko eta barreiatzeko jardueren bidez balioa sortzearekin, klima-aldaketarekin lotutako gai espezifikoak eta aurrerapen zientifikoei buruz sentsibilizatzeko, bai publikoarentzat oro har, bai erabakiak hartzeko prozesuetan parte hartzen duten eragileentzat.

Alde horretatik, BC3k ekoizpen zientifikorako sarbide irekia sustatzen du.

Jasangarritasuna

Erakundearen izaera kontuan hartuta, BC3k berezkoa du jasangarritasunaren aldeko konpromisoa.

BC3k ikuspegi arduratsua defendatzen du natura-baliabideen erabilerari dagokionez, eta bere jardueren ingurumen-inpaktua hobetzeko konpromisoa hartzen du. Berezi hornidurak eta zerbitzuak kontratatzerakoan hartuko dira kontuan ingurumen-irizpideak eta -eskakizunak.

Aukera-berdintasuna eta diskriminaziorik eza

BC3n uste dugu aniztasuna aberasgarria dela gure profesionalen ikaskuntza-, irakaskuntza- eta lan-esperientziarako; horregatik, genero-aniztasuna eta -ikuspegia errespetatzen ditugu gure egunerokotasunean.

Halaber, BC3 Ikertzailearen Europako Gutunari eta Ikertzaileak Kontratatze Jokabide

Kodeari atxikita dago 2013az geroztik, eta Europako Batzordeak emandako "HR Excellence in Research" (HRS4R) kalitate-zigilua du 2015eko apiriletik; hala, kontratazio irekia, gardena eta merezimenduan oinarritutakoa bermatzen du bere hautaketa-prozesu guztietan.

4. JOKABIDE PROFESIONALARI BURUZKO ARAU OROKORRAK

BC3ko Profesionalek bete beharreko jokabide-arau hauek ezartzen ditu Kode Etikoak:

(i) Ustelkeriaren, eroskeriaren eta iruzurraren aurka borrokatzea:

Ustelkeriaren Aurkako Politikaren arabera, BC3k gaitzespenik handiena adierazten du enpresen nahiz norbanakoen ustelkeriazko, iruzurrezko eta eroskeriazko jardunbide-mota guztien aurrean; horregatik, BC3ko ezein Profesionalek edo BC3ren izenean jarduten duen ezein kolaboratzailek ezin izango du, zuzenean edo beste pertsona baten bidez, BC3rentzat, bere buruarentzat edo hirugarren batentzat gaur egun edo etorkizunean onura bat lortzeko xedea duen justifikatu gabeko abantailarik edo onurarik eskaini, hitzeman, eman, eskatu edo onartu. Zehazki, ezin izango dute inolako eroskeria-xede edo komisorik eman edo jaso inplikaturako ezein alderdiren eskutik –hala nola funtzionario edo enplegatu publiko espainiar edo atzerritarren, enpresetako langileen, alderdi politikoen, agintarien, herritarren eta hornitzaileen eskutik–. Hirugarren batek komisioak, opariak edo ordainsari irregularrak ordaintzeko eskaerarik egiten badu, Profesionalek uko egin beharko diote, eta Compliance Batzordeari eman beharko diote horren berri.

Ildo beretik, Profesionalek ez dute promesik egingo eta ez dute oparirik edo konpentsaziorik emango, haien zenbatekoa edozein dela ere, organo administratibo, judicial edo politikoen izapideak arintzeko, haien emaitzak ziurtatzeko edota horietan eragiteko.

Opariei edo otorduei dagokienez, Oparien Protokoloan ezarritakoa aplikatuko da.

(ii) Interes-gatazkak:

BC3k leialtasunean oinarritzen du Profesionalekin duen harremana, eta ez du onartzen Profesionalen interesen eta BC3k garatutako jardueraren artean interes-gatazkarik egotea.

Profesionalek saihestu egin behar dute balizko interes-gatazkako egoera oro. Interes-gatazka posiblerik egonez gero, hierarkian gorago duten arduradunari jakinarazi beharko diote, Compliance Batzordeak horren berri izan dezan eta gatazka-egoera amaitzeko bidezkoak diren neurriak har ditzan, Interes-gatazkak Kudeatzeko Politikan xedatutakoa betez.

Adibide gisa, egoera hauek eragin lezakete interes-gatazka:

- Familiarteko edo hurbileko harreman pertsonalak;
- Aurretiazko eta/edo egungo lan-harremanak;

- Inbertsioak edo finantza-interesak.

(iii) Finantza-kontrola eta gardentasuna, eta agintari fiskalekiko harremanean leialtasuna:

BC3ren informazio ekonomiko-finantzarioak leialki islatzen du bere ekonomia-, finantza- eta ondare-errealitatea, eta errealitate hori bat dator oro har onartutako kontabilitate-printzipioekin eta aplikatu daitezkeen finantza-informazioko nazioarteko arauekin. Ondore horietarako, Profesional batek ere ez du ezkutatu edo desitxuratuko kontabilitate-erregistroetako eta -txostenetako informazioa, eta informazio hori osoa, zehatza eta egiazkoa izango da betiere.

BC3k zerga-arloko jardunbide egokiak gauzatzeko konpromisoa hartzen du, une oro araudi fiskala betetz, bai eta Bizkaiko Foru Ogasunarekin harreman egokia izateko konpromisoa ere. Debekatuta dago zilegi ez diren onurak lortzea, tributuen ordainketa saihestea eta indarrean dauden arauak ezarritako beste edozein kontabilitate-betebehar ez betetzea ere, besteak beste kontabilitatea, liburuak edo erregistroak eramatean.

(iv) Interes-taldeekiko harremana:

BC3ren jarduerarekin zuzenean edo zeharka harremana daukaten pertsonak, erakundeak, enpresek, instituzioek eta kolektiboek osatzen dituzte BC3ren Interes-taldeak.

BC3k konpromisoa hartzen du legezotasuna betetz eta elkarrekiko errespetuan eta konfiantzan oinarritutako harremana izateko harekin lotura duten Interes-taldeekin.

Kanpoko hornitzaileei eta kolaboratzaileei dagokienez, BC3k konpromisoa hartzen du kontratazio publikoaren arloko legeria eta BC3ren erosketako barne-politikak zorrozki betetzeko, erosketa-prozesu publiko eta gardenak eginez, eta hornitzaileak kaudimenaren, egokitasun teknikoaren, kalitatearen, prezioaren eta interes sozialaren defentsaren estandarretan oinarrituta hautatuz.

Azkenik, Administrazio publikoari dagokionez, BC3ren jarduketan harekiko erabateko errespetua izango da beti nagusi, eta legea eraginkortasunez betetzea izango da helburu betiere. Agintariekin elkarlanean arituko da BC3, batez ere Euskal Autonomia Erkidegoko agintariekin beren eginkizunak betetzean, eta saihestu egingo da edozein motatako akuilatze, opari edo eskaingai, Administrazio publikoarekiko harreman iraunkorrean BC3ri bere aldeko tratua lortzea ahalbidetuko diona.

(v) Konfidentzialtasuna:

BC3ren jabetzako eta/edo haren esku utzitako informazio erreserbatua edo konfidentziala sekretu profesionalaren mende egongo da, eta haren edukia ezingo zaie hirugarrenei eman, BC3ren berriarazko baimena izatean salbu. Ondore horietarako, BC3ko Profesionalek, hirugarrenetik harremanetan, konfidentzialtasunari eutsiko diote erreserbatua eta/edo konfidentziala den edukiaren gainean; eta, hala egiten ez badute, zehapena jaso ahal izango dute, aplikatzekoa den araudiaren arabera.

(vi) Datu pertsonalen pribatutasuna eta babesa:

BC3k konpromiso sendoa du datu pertsonalak babesteari dagokionez; horregatik, datu pertsonalak biltzean, erabiltzean eta tratatzean, intimitaterako eskubidea eta datu pertsonalak babesteko legeria betetzen direla bermatu beharko da beti, bai eta informazioaren gizarteko zerbitzuei eta merkataritza elektronikoari buruzko legeriak eta aplikatzeak diren gainerako xedapenek aitortutako eskubideak ere.

Era berean, Profesionalen ikerketa-jardueran zehar aurreikusitako datu pertsonalen tratamendu orori dagokionez, Batzorde Etikoak azterketa etikoa egin eta onetsi beharko du alde zuzenetik.

(vii) Profesionalen jarduketara pertsonalak:

Profesionalek, loturarik, kidezarik edo lankidezarik dutenean alderdi politikoekin edo xede publikoak dauzkaten eta BC3ren jardueratik kanpoko esparruan aritzen diren bestelako erakunde, instituzio edo elkarteekin, argi eta garbi utzi beharko dute haien izaera pertsonala, eta haiekiko edozein lotura izatea saihestu beharko dute; harreman horiek politikoki neutroak izango dira une oro.

Era berean, BC3ko Profesionalek, sare sozialetan, foroetan edo blogetan sorkuntzarik, kidezarik, parte-hartzerik edo lankidezarik dutenean, edo horietan iritziak ematean edo adierazpenak egitean, argi eta garbi utzi beharko dute haien izaera pertsonala, eta debekatuta egongo da arestian aipatutako kasuetan BC3ren izenean erabiltzea, aipamenak egitea edo jardutea. Adierazpenak BC3ko Profesional gisa egiten badira, modu ordenatuan eta koordinatuan egin beharko dira, adierazpen horien egokitasuna hierarkian gorago dutenarekin egiaztatuz aurretiaz, eta betiere BC3ri buruzko informazio ororen gainean sekretua eta konfidentziasuna gordez komunikabideen aurrean.

(viii) Osasun publikoa errespetatzea:

BC3k bete egiten du osasun publikoaren arloan aplikatzeakoa den legeria. Era berean, osasun publikoarekin zerikusia duten balizko gorabehera dagokienez, babes-prozedurak eta etengabeko hobekuntza-prozedurak ditu ezarrita, arlo horretako legeen edo izaera orokorreko beste xedapen batzuen urraketarik gerta ez dadin.

5. COMPLIANCE BATZORDEA ETA SALAKETA-KANALA

Profesional guztiek kode hau eta berau garatzen duten politikak ezagutzea eta betetzea nahi du BC3k. Horretarako, Compliance Batzorde bat sortu du, kodea eta garapen-politikak eraginkortasunez betetzen direla zaindu dezan. Batzorde horrek BC3ko Profesionalek kodea eta garapen-politikak ezagutzea, hedatzea eta ulertzea sustatuko du, eta kodea nahiz garapen-politikak berrikustea eta eguneratzea ere bultzatuko du, inguruabarren arabera egoki denean.

Compliance Batzordea Profesionalen eskura dago, honako hauek egin ahal izateko:

1. Kotsultak ebatzi:

Kode Etikoak ezin ditu jaso edo arautu Profesionalek aurrean izan ditzaketen egoera guztiak. Horregatik, beren eginkizunak betetzean sortzen zaizkien zalantzak

argitzeko, Profesional guztien eskura dago Compliance arloa.

Jokabide edo egoeraren batek zalantzak eraginez gero, Profesionalak galdera hauek egin beharko lizkioke bere buruari:

- Etikoa eta/edo legezkoa al da?
- Bat al dator kode honekin eta bere balioekin edo edozein barne-politikarekin?
- Arriskuan jar al dezake BC3ren irudi publikoa?
- Arazorik izango al nuke nire erabakia agintariren baten aurrean justifikatzeko?
- Ondo sentituko al nintzateke egindakoa nire lankideei, lagunei eta familiartekoei azaltzean?

Galdera horietakoren baten erantzuna "ez" edo "ez nago ziur" bada, ez izan jokabide hori inola ere, eta eskatu aholkua Compliance arloari.

2. Salaketa-kanalaren bidez jasotako salaketak aztertu:

Profesionalen batek legez kanpoko edo Kode Etikoaren aurkako jarduketaren baten berri edo arrazoizko zantzurik badu, Salaketa-kanalaren bidez jakinarazi beharko du, kanal horren Funtzionamendu-arauekin bat etorritik.

Gogoan izan salatzailearen identitatea informazio konfidentzialtzat hartuko dela, eta ezin izango dela salaketa jartzeagatik ez zuzeneko, ez zeharkako diziplina-neurririk hartu. Salatuak, bestalde, indarrean dagoen araudiaren arabera dagozkien eskubideak izango dituzte. Compliance Batzordeak jasotako komunikazio guztiak konfidentzialtasunez tratatuko dira; nolahi ere, horrek ez dio kalterik egingo kasua dagokion agintari judizial edo administratiboari jakinarazteko betebeharrari.

Compliance Batzordeak izango du eskumena, orobat, Kode Etiko honetan jasotako printzipioekin bat ez datozen balizko jokabide irregular guztien ikerketa sustatzeko eta gauzatzeko. Halaber, bidezkoa den moduan bideratuko ditu, eta, hala badagokio, kasuan kasuko lan-zehapenak ezarriko ditu, aplikatu beharreko araudian aurreikusitakoaren arabera.

Salaketa-kanala BC3ren hiru hizkuntza ofizialetako edozeinetan erabili ahal izango da; hots, ingelesez, euskaraz eta gaztelaniaz.

6. INDARREAN JARTZEA ETA INDARRALDIA

Kode Etiko hau BC3ko Zuzendaritza Batzordeak onetsi du, indarrean dago, eta indar osoa izango du aldaketarik egiten ez zaion bitartean.